

**Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний
університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра філософії
Інститут вищої освіти НАПН України
Польське Товариство філософської педагогіки
імені Броніслава Ф.Трентовського (TRF)**

За підтримки
**МІЖНАРОДНОГО БЛАГОДІЙНОГО ФОНДУ
«ФОНД ОЛЕКСАНДРА ФЕЛЬДМАНА»**

**Під знаком Григорія Сковороди:
зоряний час української культури**

МАТЕРІАЛИ

III міжнародної науково-практичної конференції

«Освіта у констеляціях постсучасності»

(5-6 грудня 2017 року)

**Харків
ХНПУ – 2018**

морального виховання: від формування комунікаційних навичок до основ соціально-трудового, цивільно-правового, духовно-естетичного виховання і т.д. Поряд з цим, сучасному педагогу слід враховувати вплив і вирішальну роль навколишнього середовища на виховання дошкільника, відсутність в моральному вихованні принципу взаємозамінності і необхідність використання гнучкої системи педагогічного впливу на особистість дитини.

Література

1. Бакрадзе А.Т. Ідеал людяності і цінності людського життя //Філософська думка. – 1989. – №2. – С. 17-23.
2. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі – К., 2008. – 430 с.
3. Кулачківська С.Є. «Віковий аспект психічного розвитку дитини дошкільника»// Психічний розвиток дитини дошкільника. – К.: Світоч, 2004. – 75 с.
4. Леонтьев Д.А. Ценность как междисциплинарное понятие: опыт многомерной реконструкции // Вопросы философии, 1996. № 6.
5. Поніманська Т. Виховання людяності // Дошкільне виховання. – 2008. – № 2. – С 6-9.

ПЕДАГОГІЧНА ПРОСВІТА БАТЬКІВ ЯК СКЛАДНИК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ

Т.О. Довженко, м. Харків

Історико-культурні корені ідеї педагогічної просвіти батьків у вітчизняній системі освіти й виховання криються у народному фольклорі, традиціях і вірування українського народу, що акумулювалися в народній педагогіці, створюючи образ ідеального батьківства. Розширення емпіричного досвіду виховання в дохристиянську добу послугувало підставою для соціального визнання цінності педагогічної просвіти батьків, яка організаційно й змістовно представляла собою єдиний комплекс світоглядного виховання батьків, доповненого елементами знань і практичного досвіду фізичної, трудової й моральної підготовки дітей. Спеціально не виокремлюючись із побутових виховних відносин, природного ритму життя суспільства, педагогічна просвіта батьків здійснювалася у формі наслідування старших членів роду, настанов, повчань, магічних ритуальних дій, ініціацій,

використання іграшок-талісманів, оберегів тощо.

Не знижуючи наукової цінності актуальних етнографічних, етнопедагогічних, історичних досліджень у галузі української народної педагогіки (М. Стельмаховича, О. Сявавка, С. Бабишина, С. Сірополка та ін.), зазначимо, що питання становлення народно-педагогічних уявлень про батьківську просвіту потребують ретельного аналізу й оцінки. Етнопедагогічні паралелі за принципом аналогії дають змогу принаймні на рівні умовисновків реконструювати важливі для історії сучасного шкільництва педагогічні явища і факти.

Як відомо, у народній пам'яті, фольклорі, традиціях збережено багаті, насичені виховним потенціалом звичаї. Саме вони утворюють, на наш погляд, історико-культурні корені досліджуваної ідеї. В усній народній творчості на рівні сталих словесних форм-приказок, прислів'їв, пісень, легенд, казок, фразеологізмів, – зафіксовано бачення ролі і змісту педагогічної просвіти батьків. Наприклад: «Якщо твої плани розраховані на рік – сій жито, якщо на десятиліття – саджай дерево, якщо на віки – виховуй дітей», «Не ті батьки, що на світ привели, а ті, що в люди вивели». Отже, виховання виникло ще на початку існування людського суспільства як засіб трансмісії людських знань і досвіду від покоління до покоління. Родинне виховання дітей здійснювалося в контексті життя і потреб сім'ї. На цьому ґрунті й постала народна педагогіка, провідними виховними засобами якої стали поведінка і вчинки батьків, рідна (материнська) мова, праця, фольклор, родинно-побутова культура, народні звичаї і традиції, мистецтво, ремесла й промисли, вірування, свята, обряди, символи, дитячі ігри й іграшки. Важливе значення в українській родині відіграла рідна мова як найдавніший і наймогутніший вихователь.

Ефективність підготовки майбутніх учителів початкових класів до організації педагогічної просвіти батьків в умовах сьогодення залежить від низки чинників, серед яких: забезпечення педагогічними навчальними закладами комплексного підходу до планування й реалізації такої підготовки упродовж усього періоду навчання; формування мотивації студентів до

організації цілеспрямованої просвітницької діяльності серед батьків; оновлення змісту й форм організації педагогічної просвіти батьків на національному ґрунті, з урахуванням кращих надбань зарубіжної й вітчизняної педагогічної теорії й практики; оволодіння майбутніми вчителями новітніми формами, методами, засобами донесення відповідної інформації, забезпечення диференційованого підходу в організації педагогічної просвіти батьків, формування в них відповідних умінь і навичок із урахуванням віку і статі дітей, здійснення корекційної роботи в родинях з різним типом сімейного неблагополуччя.

Отже, педагогічна просвіта батьків дозволяє створити цілісну систему взаємодії зі школою як інститутом навчання та виховання особистості. Українська етнопедагогіка напрацювала чималий досвід з цього питання, але в сучасних умовах глобального освітнього середовища він потребує нової інтерпретації.

НЕОБХІДНІ СКЛАДОВІ СУЧАСНОЇ ОСВІТНЬОЇ РЕФОРМИ (НА ҐРУНТІ ЧОГО ЗРОСТАЛИ ОСВІТНІ ІДЕЇ Г.С.СКОВОРОДИ)

О.О. Дольська, м. Харків

Г. Сковорода був знайомим з ідеями Реформації та Просвітництва. Його мандрування Європою співпадає із формуванням ідей нового для того часу характеру освіти. В цей період зростає високий статус людини і його розуму (спадщина епохи Відродження), а «оскільки люди в цьому дуже важливому відношенні були рівні, то в принципі вони мали рівне право участі в колективних рішеннях. Таким чином, малося на увазі, що в природі людської натури закладено політична участь, активне членство в політичному співтоваристві, до якого дана людина належить – тобто те, що ми зараз розуміємо як громадянство». Формується й розуміння гуманізму, патріотизму як громадянської доблесті (*virtus*) і безмежного бажання служити своєму народові. Поруч розгорталась і впроваджувалися у життя нові освітні ідеї.